

Анотація перспективного педагогічного досвіду

Номінація: «Компетентнісна освіта: виховання і розвиток»

Секція: «Психологічний супровід»

Інформація про автора досвіду: Холох Ірина Миколаївна,

практичний психолог
Запорізького багатoproфільного ліцей № 99
Запорізької міської ради Запорізької області,
кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої
категорії», педагогічне звання «старший
учитель».

Махончук Анастасія Сергіївна,
практичний психолог
Запорізького багатoproфільного ліцей № 99
Запорізької міської ради Запорізької області.

Назва закладу:

Запорізький багатoproфільний ліцей № 99 Запорізької
міської ради Запорізької області

Адреса: 69114, місто Запоріжжя, вулиця Гудименка, 13-А

Телефон: (061)224-93-08 (09); **факс:** (061)224-93-08 (09);

E-mail: litsey99@ukr.net; **http://** litsey-99.at.ua

Тема інноваційної розробки: «Сайт психологічної служби PersonaGrata як альтернативна форма життєвої навігації та он-лайн супроводу»

Актуальність та перспективність досвіду

Умови глобалізації сучасного суспільства роблять актуальним вивчення широкого комплексу питань, пов'язаних з медіапростором і його споживанням, серед яких на перший план виходить проблема своєчасного психологічного супроводу всіх учасників навчально-виховного процесу та безпеки особистості в інформаційному суспільстві.

Життєва навігація вбирає в себе найбільш успішно працюючі правила поведінки в складних ситуаціях, роз'яснює, допомагає особистості виявити ресурси, щоб досягнути своїх задумів, реалізувати свої цілі. Головний ресурс - «я сам». Життєва навігація допомагає розвивати ініціативність, прийняття відповідальності, орієнтація на результат,

комунікабельність, організованість, вміння впливати на інших, вміння узгоджувати інтереси. Завдяки їй зростає рівень впевненості в завтрашньому дні та рівень здорового оптимізму.

На сьогоднішній день психологічна служба лише фактор, який допомагає створювати умови для становлення та розвитку особистості як суб'єкта навчання, пізнання і спілкування не тільки в освітніх закладах, а й за допомогою медіапростору. У зв'язку з цим зростає роль психологічного сайту, що забезпечує умови для розвитку суб'єктивного потенціалу особистості, більш адекватного усвідомлення шляхів особистісного розвитку дитини і професійного розвитку вчителя в період становлення, для підвищення власної психологічної стійкості у подоланні життєвих труднощів. Завдяки їй психологічний сайт виступає як науково-методичний, практичний і медійний центр, який реалізує психологічний супровід розвитку особистості.

Провідна педагогічна ідея

Одним з інноваційних засобів у формуванні життєвої навігації та психологічного супроводу може бути медіапростір. Застосування ресурсів медіапростору дає можливість особистості набувати досвіду позитивних змін, поступово відбувається поглиблене самопізнання, самосприйняття, гармонізація особистості, особистісне зростання; особистість поступово оволодіває навичками рефлексії та вмінням аналізувати власну поведінку; формується соціальна та комунікативна компетентність.

Психологічний супровід позитивно впливає на інтелектуальний та емоційний розвиток особистості, розкриває індивідуальність, дає можливість подолати накладені соціумом обмеження; сприяє свідомому перенесенню актуальних знань та навичок діяльності за межі ситуації, в яких знання були сформовані та використовувались, у нове проблемне поле.

В основі досвіду лежить наступна ідея. Використання медіапростору он-лайн підвищує ефективність формування життєвої навігації в особистості та надає можливість не лише оволодівати готовими знаннями, а й набувати навичок максимально швидкого та ефективного вирішення проблем та відтворення вже набутого досвіду в необхідних ситуаціях.

Стисла анотація досвіду

Сутність досвіду: створення сайту психологічної служби ліцею, як засіб модернізації системи психологічного супроводу всіх учасників НВП ліцею на основі медіапростору для ефективної життєвої навігації.

Мета досвіду: створення ефективного психологічного медіапростору як альтернативної форми психологічного супроводу та життєвої навігації, які сприяють становленню вільної, гармонійної і освіченої особистості.

Завдання досвіду:

- 1) сприяння успішній життєвій навігації за допомогою медіапростору школярам, батькам, а також педагогічному колективу;
- 2) формування навичок конструктивного і адекватного міжособистісної взаємодії з психологами в он-лайн супроводі;
- 3) формування позитивних змін, поступове поглиблення самопізнання, самоприйняття, гармонізація особистості, особистісне зростання.

Запропонований досвід буде сприяти:

- створенню умов для розкриття та збагачення досвіду особистості, формуванню життєвої навігації;
- здійснення інтерактивного зв'язку з усіма учасниками НВП, батьками та суспільною громадськістю з метою надання психологічного супроводу;
- активізації особистісних можливостей;
- розвитку системи здатностей особистості самостійно вирішувати складні життєві проблеми;
- розвитку прийняття нестандартних рішень;
- цілеспрямованому використанню свого потенціалу для самореалізації в житті.

Проект медіапростору як альтернативна форма життєвої навігації та психологічного супроводу адресовано психологам, соціальним педагогам, батькам, вчителям, учням та ін. Досвід може бути впроваджений у роботі з різними категоріями людей. Матеріали медіапростору можна застосовувати на семінарах, тренінгах та корекційних заняттях.

Науково-теоретична база досвіду:

Численні дослідження Гілберта Д., Лейарда Р., Кляйна С., Мендіуса Р., Селигмана М., Фрідмана С., Фріта К., Дж. Рітцера та ін. показують, що успіху і процвітанню особистості, реалізації життєвої навігації сприяють:

- вміння чітко формулювати свої власні проблеми та цілі;
- вміння знаходити ресурси та визначати необхідні для досягнення своїх цілей засоби;
- здатність будувати реалістичні життєві плани;
- вміння передбачати можливі ризики і підбирати заходи їх попередження.

Формуванням медіапростору як життєвої навігації та психологічного супроводу є основою дослідження таких вчених як Дж. Рітцера, М., Фрідмана С., Фріта К., Гонча С.Н. Сутність таких досліджень полягає в орієнтації медіапростору на потенційні можливості людини та їх реалізацію, ставить своєю метою використання внутрішніх резервів самої особистості (мотивів, інтересів, емоцій, схильностей). Он-лайн медіапростір орієнтований не тільки на передачу знань, а на оволодіння базовими компетенціями, що дозволяють здобувати знання самостійно, в міру необхідності.

Медіапростір он-лайн повинен розвивати механізми інноваційної діяльності, знаходити творчі способи вирішення життєво важливих проблем, сприяти перетворенню життєвих планів в норму і форму існування людини. Крім психологічного супроводу, актуальним стає освоєння технік, за допомогою яких можна отримувати, переробляти і використовувати нову інформацію.

Очікувані результати досвіду: життєва навігація допомагає розвивати якості особистості завдяки медіапростору, метою якого є досягнення задумів і реалізації мети. Головний ресурс - «Я - сам».

Результативність впровадження досвіду:

У мережі «PersonaGrata» та на ліцейському сайті було представлено рекомендації учням та кураторам стосовно оптимізації стосунків в учнівському колективі та формування особистісно конструктивних відносин учителя та учня. Реалізація мети відбувалась через вирішення певних задач, а саме:

- розвиток здібностей учнів в умовах диференційного та особистісно орієнтованого навчання для формування життєвої компетентності ліцеїстів;
- формування життєвої компетентності учнів за допомогою активних форм та методів роботи;
- психологічна експертиза психологічних інновацій, методик та методів та прогнозування особливостей їх втілення;
- створення психологічних умов для самоактуалізації та самовизначення обдарованої дитини;
- соціально-психологічна діагностика створення сприятливих психолого-педагогічних умов для успішної адаптації учнів 1-х, 5-х, 10-х класів до нових умов навчання;
- психологічний супровід компетентісно-орієнтованого профільного навчання з урахуванням здібностей, інтересів та ціннісних орієнтацій учнів ліцею;

- психологічний супровід превентивного виховання, профілактика злочинності, алкоголізму, наркоманії та інших залежностей серед підлітків;
- впровадження реабілітаційних заходів в роботі з учнями, що перебувають у важких життєвих обставинах.

Репрезентація досвіду: Забезпечуючи супровід експериментально-дослідницької роботи, з метою розширення потужностей психологічної служби ліцею у 2014 році психологами був створений сайт, а саме психологічний on-line простір PersonaGrata. Сайт надає корисні рекомендації, консультації в режимі on-line, просвіта для учнів, батьків та педагогів. У групі є багато методичних та медіаматеріалів, форум та тематичні сторінки.

У 2015 році був розроблений проект «Формування життєстійкості школярів як психологічний аспект розвитку життєвокомпетентнісної особистості».

Робота була представлена на виставці «Освіта запорізького краю – 2015» в номінації «Формування творчої особистості в навчальних закладах». За результатами конкурсу навчальний заклад Запорізький багатопрофільний ліцей № 99 був нагороджений дипломом.

На основі матеріалів до проекту було створено:

- ✓ постер, що включає в себе схеми, стислу інформацію стосовно проекту, фотографії робочих моментів;
- ✓ буклети наступної тематики: «Формування життєстійкості школярів як психологічний аспект розвитку життєвокомпетентнісної особистості», «Казкотерапія в роботі психолога», «Модель психологічного супроводу НВП та взаємодії з творчими групами», «Пріоритетні напрями роботи психологічної служби ЗБЛ №99 у 2014-15 навчальному році»;
- ✓ пакет методичних матеріалів, що включає в себе інформацію за проектом (мета, завдання, актуальність, практична значущість, новизна), теоретичні відомості стосовно арт-терапевтичних методів роботи, очікуваний результат, додатки (корекційно-розвивальні заняття з елементами арт-терапії, тренінги, рекомендації щодо формування життєстійкості).
- ✓ розроблено проектне бачення моделі формування життєстійкості особистості в ЗБЛ № 99;
- ✓ продовжуючи роботу психологічна служба створила ще один проект «Формування життєстійкості обдарованих школярів як психологічний аспект розвитку життєвокомпетентнісної особистості», який був представлений на

VI Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2015». За результатами виставки Запорізькій багатопрофільний ліцей №99 отримав золоту медаль;

- ✓ психологи ліцею брали активну участь у шкільних, районних та міських семінарах та підвищували методичний рівень;
- ✓ виступи на міських семінарах для практичних психологів.

Теги: медіапростір, життєва навігація, психологічний супровід, психічне здоров'я, внутрішні резерви особистості, соціальна компетентність, комунікативна компетентність, життєстійкість.

Заступник директора з методичної роботи

Директор ЗБЛ№99

Методист Хортицького

РМП ІАМЦ ДОНМС Запорізької міської ради

Фомич І.І.

Солдатенко О.В.

Тедєєва С.В.